

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2CoP/22/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8113232880
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 03. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8113232880.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Muránskej a sudcov JUDr. Daniely Babinovej a JUDr. Martina Barana, v právnej veci starostlivosti súdu o mal. V. U., nar. XX.X.XXXX, zastúpeného opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny F., pracovisko L., za účasti matky Y. U., rod. E., nar. XX.X.XXXX, bytom A. XX, toho času bytom U. W. M., N. XXX/XX, zastúpenej JUDr. Ľubomírom Gerdom, advokátom, so sídlom v Prešove, ul. Levočská 12A a otca L. U., nar. X.XX.XXXX, bytom S. XXX/XX, J., o úpravu styku otca s maloletým, o odvolaní matky a otca proti rozsudku Okresného súdu Svidník zo dňa 8.2.2018 č. k. 7P/1/2014 - 617 v spojení s dopĺňacím uznesením z 20.3.2018 č.k. 7P/1/2014 - 623 jednohlasne takto

rozhodol:

Mení rozsudok v spojení s dopĺňacím uznesením tak, že otec je oprávnený stretávať s mal. V. U., nar. XX.X.XXXX v každom kalendárnom týždni vo štvrtok od 13.00 hod. do 15:30 hod. na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately U. W. M. za asistencie psychológa tohto zariadenia, počas prvých 3 mesiacov od právoplatnosti rozsudku a matka je povinná mal. dieťa riadne pripravené v určený čas odovzdať psychológovi tohto zariadenia.

Otec je oprávnený stretávať sa s mal. V. U., nar. XX.X.XXXX, počas 4 až 6 mesiacov od právoplatnosti rozsudku každý nepárny víkend v mesiaci, a to v sobotu a v nedeľu od 10:00 hod. do 17:00 hod. a každý štvrtok v párnom týždni v mesiaci od 15:00 hod. do 18:00 hod. bez prítomnosti matky.

Otec je oprávnený stretávať sa s mal. V. U., nar. XX.X.XXXX, počas 7 až 9 mesiacov od právoplatnosti rozsudku každý nepárny týždeň v mesiaci od piatka od 18:00 hod. do nedele do 16:00 hod. bez prítomnosti matky.

Počnúc 10-tym mesiacom od právoplatnosti rozsudku otec je oprávnený stýkať sa s mal. V. U., nar. XX.X.XXXX, každý nepárny týždeň v mesiaci od piatka od 18:00 hod. do nedele do 16:00 hod. a každý párný týždeň v mesiaci vo štvrtok od 16:00 hod. do 18:00 hod. bez prítomnosti matky.

Počas jarných prázdnin každý nepárny rok od pondelka od 10:00 hod. do piatka do 18:00 hod., v párnom roku od Veľkonočného piatka od 10:00 hod. do Veľkonočného pondelka do 18:00 hod., každý rok od 1.7. od 10:00 hod. do 15.7. do 18:00 hod. a od 1.8. od 10:00 hod. do 15.8. do 18:00 hod., v nepárnom roku od 24.12. od 10:00 hod. do 26.12. do 18:00 hod., v párnom roku od 30.12. od 10:00 hod. do 2.1. do 18:00 hod..

Otec je povinný maloletého prevziať v určený deň a čas pred bytom matky a v určený deň a čas maloletého pred bytom matky ho riadne odovzdať matke.

Matka je povinná maloletého na styk s otcom riadne a včas pripraviť.

Obaja rodičia sú povinní v prípade, že sa styk z vážnych dôvodov nebude môcť realizovať, oznámiť túto skutočnosť druhému rodičovi najneskôr deň pred začatím styku.

Žiaden z účastníkov a Slovenská republika nemá právo na náhradu trov konania.

o d ť o v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom v spojení s doplnčacím uznesením súd prvej inštancie rozhodol, že otec je oprávnený stykať sa s maloletým V. U., nar. XX.X.XXXX každý nepárny týždeň v mesiaci od piatka od 18.00 hod. do nedele do 18.00 hod. a každý párny týždeň v mesiaci vo štvrtok od 16.00 hod. do 18.00 hod. bez prítomnosti matky.

Taktiež je otec oprávnený stretávať sa s maloletým počas jarných prázdnin každý nepárny rok od pondelka od 10.00 hod. do piatka do 18.00 hod., v párnom roku od Veľkonočného piatka od 10.00 hod. do Veľkonočného pondelka do 18.00 hod., každý rok od 1.7. od 10.00 hod. do 15.7. do 18.00 hod. a od 1.8. od 10.00 hod. do 15.8. do 18.00 hod., v nepárnom roku od 24.12. od 10.00 hod. do 26.12. do 18.00 hod., v párnom roku od 30.12. od 10.00 hod. do 2.1. do 18.00 hod.

Určil, že otec je povinný maloletého prevziať v určený deň a čas pred bytom matky a v určený deň a čas maloletého pred bytom matky ho odovzdať matke s tým, že matka je povinná maloletého na styk s otcom riadne a včas pripraviť. Obom rodičom uložil povinnosť v prípade, že ak sa styk z vážnych dôvodov nebude môcť realizovať, oznámiť túto skutočnosť druhému rodičovi najneskôr deň pred začatím styku. Vyslovil, že žiaden z účastníkov a ani Slovenská republika nemá nárok na náhradu trov konania.

2. V dôvodoch rozhodnutia súd prvej inštancie poukázal na to, že vykonaným dokazovaním zistil, že maloletý býva so svojou matkou vo U. W. M., kde navštevuje materskú školu a otec maloletého býva v J.. Trvalé bydliská maloletého a jeho otca sú rozdielne, túto skutočnosť bolo potrebné zohľadniť pri úprave styku tak, aby nebol narušený denný režim maloletého, ktorý navštevuje materskú školu vo U. W. M.. Ďalej bolo pri úprave styku potrebné zohľadniť, že maloletý má právo na výchovu od oboch rodičov, títo majú právo sa podieľať na výchove dieťaťa a realizovať svoje rodičovské práva a povinnosti. Úprava styku by mala byť z časového hľadiska taká, aby reálne vytvárala tento priestor a rešpektovala najlepší záujem maloletého byť s otcom. Uviedol, že návrh matky na úpravu styku maloletého s otcom, by znamenal len úpravu počas víkendov a jeden deň v týždni, čo sa javilo súdu ako nedostatočné a málo podnetné pre maloletého, čo vyplynulo aj zo znaleckého posudku č. XX/XXXX, ktorý v konaní vypracovala znalkyňa T. X. L. so sídlom v V.. Znalkyňa navrhla, aby sa zmenila doterajšia úprava styku, a to aj s prespávaním maloletého u otca v terajšom rozsahu, alebo ako to otec navrhuje. Prespávanie u otca by pre dieťa nemalo byť neprimeranou záťažou a dieťa je už pripravené na separáciu od matky aj na dlhšiu dobu. Z dokazovania vyplynulo, že vzťah otca a maloletého je pozitívny a je v záujme maloletého, aby s otcom viac času. Pri rozhodovaní o konkrétnej úprave styku otca sa maloletým súd prvej inštancie zohľadnil vek maloletého, ktorý navštevuje predškolské zariadenie a záujem maloletého na tom, aby trávil s otcom čas v maximálnej možnej miere nielen v bežnom týždni a počas víkendov, ale aj počas sviatkov a prázdnin v priebehu roka. Otec tak bude mať priestor realizovať svoje rodičovské práva a povinnosti približne v rovnakej miere ako matka maloletého, a tak participovať ako otec na výchove maloletého. Na obmedzenie úpravy styku otca s maloletým počas prechodného obdobia alebo spôsobom bez úpravy prázdnin alebo sviatkov súd nezistil žiaden objektívny dôvod. Nevidel žiaden rozumný dôvod na zúženie úpravy styku počas prvých mesiacov, to znamená jedno prespanie u otca namiesto dvoch, naviac, ak styk otca s maloletým s dvomi prespaniami od piatka do nedele už bol upravený neodkladným opatrením Krajského súdu v Prešove zo dňa 7.12.2017. Pokiaľ ide o jarné prázdniny a veľkonočné sviatky, vianočné sviatky a sviatky spojené s koncom roka a začiatkom nového roka, úpravou styku súd sledoval, aby bolo dieťa v konkrétnom roku striedavo u oboch rodičov. Čo sa týka letných prázdnin, považoval súd za prospešné pre maloletého, aby mohol byť s otcom polovicu prázdnin a za vhodné považoval, aby maloletý bol z praktických dôvodov pred začiatkom školského roka u matky. Logicky z toho vyplynula úprava styku počas letných prázdnin spôsobom uvedeným vo výroku rozhodnutia. O trovách konania účastníkov a štátu rozhodol podľa § 52 CMP a § 55 a § 57 CMP.

3. Proti tomuto rozsudku v spojení s doplnčacím uznesením podali včas odvolanie otec aj matka maloletého. Pokiaľ ide o odvolanie matky, táto navrhla rozsudok zrušiť a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, alternatívne navrhla rozsudok zmeniť tak, aby úprava styku otca s maloletým bola vykonaná prvé tri mesiace od právoplatnosti rozsudku každý nepárny týždeň v mesiaci od piatka od 18:00 hod. do soboty do 18:00 hod. bez prítomnosti matky, po uplynutí troch mesiacov a po adaptácii maloletého každý nepárny týždeň v mesiaci od piatka od 18:00 hod. do nedele do 18:00 hod. a

počas obdobia prázdnin a sviatkov nech ostane režim styku otca s dieťaťom tak, ako počas zvyšku kalendárneho roka. V odvolaní matka uviedla, že pokiaľ súd prvej inštancie poukazuje na závery znaleckého posudku znalkyne T. L. tvrdí, že matka u s maloletým u tejto znalkyne v skutočnosti strávili krátky čas a záver znaleckého posudku sa výrazne odlišuje od záverov diagnostických správ Centra psychologického poradenstva a prevencia, ktoré maloletý navštevoval viackrát počas dlhšieho časového obdobia, čo je pre diagnostiku objektívnejšie. Preto aj matka podala žiadosť na vypracovanie ďalšieho znaleckého posudku znalkyňou T. S.. Má za to, že súd v konkrétnom prípade nevzal do úvahy potreby maloletého dieťaťa. Najdôležitejším objektívnym dôvodom je práve záujem dieťaťa a má za to, že je vo veci potrebné vziať do úvahy komplexne všetky správy z psychologických vyšetrení z Centra pedagogicko-psychologického poradenstva, vyjadrenia kolíznej opatrovníčky a tiež aktuálne vypracovaný znalecký posudok T. S., ktorý pripája k odvolaniu. Matka tvrdí, že nemá záujem obmedziť otca v stretávaní so synom, žiada len, aby kontakt otca na syna sa predlžoval postupne, citlivo voči maloletému, nechce dieťa traumatizovať násilným odnímaním syna od nej, a preto je aj podľa slov odborníkov z odboru psychológie vhodnejšie, aby sa dieťa adaptovalo postupne a primerane jeho veku, na čo v konaní poukazoval aj kolízny opatrovník. Maloletý si podľa matky musí zvyknúť na prespávanie u otca, a to tak, aby to nenarušilo jeho zdravý duševný vývin. Potvrdila, že styk otca s maloletým s dvoma prespaniami, teda od piatku do nedele bol upravený neodkladným opatrením Krajského súdu v Prešove, avšak v takomto režime s dvoma prespaniami bol realizovaný iba raz, a to v mesiaci január 2018, kde otec počas týchto dní ani neumožnil synovi, aby sa skontaktoval s matkou. Táto situácia nemal priaznivý vplyv na maloletého, ktorý odvtedy odmieta intenzívny styk s otcom, a preto matka tvrdí, aby bol maloletý postupne pripravovaný na prespávanie, aby sa časom adaptoval na nové prostredie a nebol stresovaný týmto nárazovým režimom. Myslí si, že takáto rozšírená úprava styku otca s maloletým môže maloleté dieťa emočne poškodiť, ak bude v tomto veku nútený k niečomu, s čím nie je stotožnený. Preto si myslí, že aj počas obdobia prázdnin a sviatkov by mal byť režim stretávania sa maloletého s otcom totožný ako so zvyškom kalendárneho roka. Tvrdí, že je si vedomá, že syn potrebuje postupom času aj intenzívnejší kontakt s otcom, ale zatiaľ takýto režim úpravy styku s maloletým dieťaťom, ako ho upravil súd prvej inštancie, nie je v záujme maloletého. Vzhľadom na ďalší vývin situácie medzi účastníkmi navrhla matka upraviť stretávanie sa otca s maloletým každý nepárny týždeň v sobotu od 15:00 hod. do 18:00 hod., v nedeľu od 15:00 hod. do 18:00 hod., každý párny týždeň vo štvrtok od 15:00 hod. do 18:00 hod. za jej prítomnosti, prípadne zakázať styk otca s maloletým do doby, kým si rodičia nevyriešia vzájomné spory.

4. Otec v podanom odvolaní uvádza, že s rozhodnutím súdu prvej inštancie o úprave styku, sa nedokáže stotožniť, najmä v situácii, keď tvrdí, že matka styk otca s dieťaťom všetkými možnými spôsobmi marí a dieťa manipuluje spôsobom, ktoré aj znalkyne pomerne podrobne popisujú v záveroch svojich posudkov. Vytýka súdu prvej inštancie pri rozhodovaní o úprave styku, že nevzdal do úvahy dôkazy prezentované z jeho strany. Poukazuje na závery Centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie T., ktoré konštatuje, že výchovné opatrenie je potrebné ukladať na realizáciu príslúchajúcim inštitúciám, nie CPPaP, ktoré poskytuje poradenstvo primárne deťom a žiakom. Navrhujú totiž uloženie nového výchovného opatrenia v rámci referátu poradenských služieb daného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, ktoré má na starosti dospelého jedinca, pár a rodinu. Súd nesprávne určil v minulosti inštitúciu pre výchovné opatrenie, a preto žiada, aby súd nariadil nové výchovné opatrenie v rámci referátu poradenských služieb daného ÚPSVaRÚ. Podal objektívnu námietku na postup znalkyne T. J., na čo súd prvej inštancie nijako nereagoval. Uvádza, že matka podala na jeho osobu 10 trestných oznámení, ktoré boli odmietnuté a konania zastavené. Poukazuje na ďalší znalecký posudok podaný v tejto veci znalkyňou T. L.. Znalkyňa sa v posudku vyjadrila, že navrhuje po dobu 4 mesiacov upraviť styk syna aj otca v terajšom fungujúcom režime, ale s prespávaním zo soboty na nedeľu, po tejto dobe je vhodné zaviesť úpravu styku vo forme striedavej starostlivosti s podmienkou, že otec má stabilizované bývanie v T.. Podotýka, že len čo si vyriešil bývanie v T., matka sa s maloletým presťahovala do U. W. M., napriek tomu si opätovne dokázal zabezpečiť bývanie aj v tomto okrese. Zdôrazňuje, že sám znalec navrhuje striedavú starostlivosť u maloletého, na čo on v priebehu konania opakovane poukazoval. Má za to, že neexistujú dôvody na to, aby sa s maloletým nemohol stretávať v takom rozsahu, o ktorý neustále žiada. Zdôrazňuje, že so synom má veľmi dobrý vzťah, má veľmi rád, tvrdí však, že matka mu akýkoľvek styk so synom znemožňuje všetkými možnými spôsobmi, vyhovára sa na choroby dieťaťa, volá políciu a pod.. Dieťa má však dvoch rodičov, pričom on ako otec ešte ani nemal možnosť a čas v priebehu jeho detstva pôsobiť ako jeho otec. Navrhuje maloletého zveriť do striedavej osobnej starostlivosti s tým, že dieťa bude každý párny týždeň s otcom, nepárny týždeň s matkou opakovane od piatku od 18:00 hod. s tým, že v tom čase začne styk dieťaťa s otcom. Zároveň má byť určené, že ten rodič, ktorý na základe tohto rozhodnutia súdu má práve stanovený styk dieťaťa, nadobúda také práva a povinnosti, ako keby mal

dieťa v osobnej starostlivosti a rodič, ktorý nemá stanovený styk s dieťaťom na základe tohto rozhodnutia súdu, nadobúda také práva a povinnosti ako keby nemal dieťa osobnej starostlivosti s tým, že dieťa bude mať určené trvalé bydlisko na adrese S. XX, J., sviatky a prázdniny majú byť rozdelené rovnakým dielom. V priebehu konania otec navrhoval zveriť maloletého do jeho starostlivosti a zdôrazňoval, že nebude brániť synovi v stretávaní sa s matkou.

5. Z dôvodu, že v štádiu odvolacieho konania tak matka, ako aj otec maloletého oslovili Úrad komisára pre deti a podali informáciu o súčasnej situácii ohľadom maloletého, tento požiadal o vstup do prebiehajúceho konania.

6. Odvolací súd uznesením zo 14.11.2018 č. k. 2CoP/22/2018 - 818 rozhodol o pripustení, aby do konania vstúpil Komisár pre deti v procesnom postavení osobitného subjektu, a to na ochranu práv maloletého, a toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 20.11.2018.

7. Komisárka pre deti po preštudovaní celej spisovej dokumentácie vo svojom vyjadrení z 3.12.2018 uviedla, že získala poznatok, že po vydaní napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, resp. po jeho realizovaní v praxi došlo k zmene v správaní maloletého, ktorý začína otca odmietaať. Od vydania rozsudku súdu prvej inštancie tak došlo k zmene pomerov, ktorá odôvodňuje v súlade s § 26 Zákona o rodine zmenu rozsudku, pretože sú tu okolnosti, ktoré prevyšujú požiadavku stálosti výchovného prostredia dieťaťa. Je nepochybné, že vykonaná úprava sa stala v dôsledku zmeny v správaní maloletého takou úpravou, ktorá už ďalej nezabezpečuje najpriaznivejšie podmienky pre jeho zdravý vývoj. Zastáva názor, že je potrebné vo veci úpravy styku otcom s maloletým zopakovať dokazovanie, resp. ho doplniť po dôslednom psychologickom vyšetrení maloletého a do toho času nenútiť dieťa na stretávanie sa s otcom, resp. nechať upokojiť dieťa, k čomu by mali prispieť pravidelné návštevy maloletého u psychológa.

8. Kolízny opatrovník v správe z XX.XX.XXXX odvolaciemu súdu oznámil, že pokiaľ ide o realizáciu stretávania sa otca s maloletým podľa neodkladného opatrenia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 24CoP/29/2017, podľa zistených informácií je zrejme, že od septembra 2018 neprebehla žiadna realizácia styku otca so synom, rodičom dieťaťa však poskytuje konzultácie psychológ na referáte poradensko-psychologických služieb s cieľom dohodnúť vzájomnú spoluprácu rodičov na úprave styku s maloletým. Kolízny opatrovník zotrval na svojich stanoviskách zo dňa 6.10.2017 a 30.11.2017. Vo vyjadreniach bolo prezentované, že doposiaľ bol styk otca s maloletým realizovaný bez prespávania, preto je potrebné maloletého postupne pripravovať na to, aby bol s otcom intenzívnejšie aj na noc. Pripájali sa k názoru znalkyne, že je vhodné po dobu aspoň 4 mesiacov upraviť styk otca s maloletým s prespaním maloletého zo soboty na nedeľu, po tejto dobe vidí kolízny opatrovník priestor na trávenie maloletého u otca každý druhý víkend od piatku do nedele. Poukazuje na komplikovaný priebeh styku otca s maloletým, necháva na zvážení súdu, či v tomto štádiu je vhodné upravovať priebeh stretávania sa cez sviatky a prázdniny.

9. Odvolací súd po zistení, že odvolania boli podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), preskúmal napadnutý rozsudok bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP) spolu s konaním, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, vec prejednal na nariadených odvolacích pojednávaní (§ 385 ods. 2 CSP), doplnil dokazovanie (§ 68 CMP) výsluchom účastníkov, oboznámením správ Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny U. W. M., odbor sociálnych vecí a rodiny z 12.12.2018, 16.1.2019, 20.2.2019 a 15.3.2019, oboznámením obsahu znaleckého posudku č. 19/2018 znalkyne T. H. V. a dospel k záveru, že boli splnené podmienky pre čiastočnú zmenu preskúmaného rozhodnutia súdu prvej inštancie postupom podľa § 388 CSP.

10. Rozsudkom Okresného súdu Svidník zo dňa 25.1.2016 č. k. 7P/1/2014 - 283 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 2CoP/10/2016 - 363 bolo manželstvo rodičov maloletého dieťaťa rozvedené, na čas po rozvode bol mal. V. U. zverený do osobnej starostlivosti matky a otcovi bola uložená povinnosť prispievať na výživu maloletého sumou po 120,- eur mesačne od právoplatnosti rozsudku o rozvode manželstva účastníkov, keď je zrejme, že výrok rozsudku o rozvode manželstva nadobudol právoplatnosť dňa 5.3.2016 a rozsudok o zverení maloletého do osobnej starostlivosti matky sa stal právoplatným dňa 21.9.2016 spolu s výrokom rozsudku o vyživovacej povinnosti zo strany otca k maloletému dieťaťu. Je potrebné predovšetkým zdôrazniť, že predmetom odvolacieho konania bolo rozhodnutie o úprave styku otca s maloletým dieťaťom na čas po rozvode manželstva jeho rodičov.

11. Podľa čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkolvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

12. Podľa čl. 5 veta prvá Základných zásad zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine, záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú.

13. Podľa § 24 ods. 4 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvoma rodičmi.

14. Podľa § 25 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode.

15. Podľa § 25 ods. 2 Zákona o rodine, ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa ods. 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

16. Podľa § 25 ods. 3 Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd obmedzí styk maloletého dieťaťa s rodičom alebo zakáže styk maloletého dieťaťa s rodičom, ak nie je možné zabezpečiť záujem maloletého dieťaťa obmedzením styku maloletého dieťaťa s rodičom.

17. V zmysle Zákona o rodine je súd povinný rešpektovať právo dieťaťa na výchovu a riadnu starostlivosť zo strany oboch rodičov, ako i jeho právo na udržiavanie pravidelného, rovnoprávneho a rovnocenného osobného kontaktu s oboma rodičmi. V zásade obaja rodičia majú právo stykať sa s dieťaťom, pokiaľ ich rodičovské práva a povinnosti neboli obmedzené. Napriek tomu, že jeden z rodičov nežije v spoločnej domácnosti s druhým rodičom a dieťaťom, dieťa má právo stykať sa s týmto rodičom, ktorý má voči nemu stále rodičovské práva a povinnosti. Ako náhle je preukázaná existencia rodinného vzťahu, musia orgány verejnej moci konať tak, aby sa takýto vzťah mohol rozvíjať a je potrebné prijať vhodné opatrenia za účelom zlúčenia rodiča s maloletým dieťaťom. Tomu zodpovedá i autoritatívna úprava styku rodiča s maloletým dieťaťom za stavu, že rodičia nie sú schopní sa na tejto úprave dohodnúť tak, ako je tomu aj v prejednávanej veci.

18. V prípade účastníkov daného konania ide o v poradí tretie konanie o úpravu styku otca s mal. V. (predchádzajúce konanie Okresného súdu Svidník sp. zn. 6P/40/2013 a sp. zn. 5P/17/2014) a podľa záverov v konaní ustanovenej znalkyne T. X. L. (znalecký posudok č. XX/XXXX) bolo by vhodné, aby sa oproti poslednej súdom vykonanej úprave styku zmenil a rozšíril čas, kedy je otec so synom, aby mohol viac a systematickejšie stimulovať jeho rozvoj. Znalkyňa navrhla, aby sa zmenila doterajšia úprava styku aj s prespávaním u otca s tým, adaptabilita dieťaťa na nové podmienky je dobrá a dieťa je pripravené na separáciu od matky aj na dlhšiu dobu. Vzájomný vzťah syna a otca hodnotí znalkyňa ako pozitívny, dieťa otca neodmieta, vedia spolu komunikovať a rozvíjať spoločnú aktivitu. Navrhla úpravu styku otca s maloletým od piatku poobedia do nedele večera dvakrát do mesiaca, ponechala na zvážení aj jeden deň počas týždňa a sviatky a prázdniny na polovicu.

19. Dlhodobým problémom oboch rodičov je zistené vzájomné nepriateľské naladenie, neschopnosť vecného prístupu, uvažovanie bez emócií a vzájomného obviňovania. Výchovné opatrenie uložené obom rodičom rozsudkom OS Svidník zo dňa 25.1.2016 č. k. 7P/1/2014 - 283 v podobe povinnosti podrobiť sa sociálnemu poradenstvu v Centre pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie T., nespĺnilo svoj účel. Zo správy uvádzanej inštitúcie je zrejmé, že bývalí manželia sa nevedia preladiť na funkčný režim, vnášajú do vzájomného kontaktu veľa nespracovaných emócií, ktoré môžu mať negatívny dopad na syna (č.l. 370). Podobne znalkyňa T. X. L. konštatuje, že predpoklady na efektívnu komunikáciu rodičia majú, ale nevyužívajú ju v plnej miere. Znalkyňa nevlúčila, že matka dieťa

ovplyvňuje v negatívnom smere, otec má tiež pred synom negatívne vyjadrenia o matke, ale je ich menej. Skonštatovala, že zo strán oboch rodičov nie je vytváraný len negatívny obraz o druhom rodičovi, ale objavuje sa. Dieťa je potom rozkolísané hlavne vo vzťahu k otcovi, lebo proporcionálne viac času trávi s matkou. Výsledkom je, že dieťa si zatiaľ vytvára vzťah k otcovi, ale vníma aj korigujúce a odmietavé reakcie matky na svoje prirodzené reakcie voči nemu.

20. Je ďalej zrejmé, že realizácia styku otca s mal. V. nariadená neodkladným opatrením Krajského súdu v Prešove uznesením zo dňa 7.12.2017 sp. zn. 24CoP/29/2017 prebiehala problematicky, čo dokumentuje správa Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny U. W. M. z XX.XX.XXXX.

21. Výrazne konfliktné vzťahy rodičov a ich hádky pred dieťaťom konštatuje znalkyňa T. H. V. v znaleckom posudku č. XX/XXXX vyhotovenom pre účely trestného konania I.Z U. W. M., odbor Kriminálnej polície S.: ORP - XXX/X/VYS - VT - XXXX. Po hádke rodičov v júni 2018 došlo u maloletého k skratovej reakcii, aktuálny psychický stav maloletého hodnotí znalkyňa ako labilný, má sklon k úzkosti a obavám, čo súvisí s konaním jeho rodičov, nakoľko je svedkom ich konfliktov, neprimeranej komunikácie a napätia, ktoré medzi nimi vládne. Maloletý je podľa znalkyne vo väčšej miere vo svojich výrokoch negatívne ovplyvňovaný oboma rodičmi, ktoré vníma pri ich komunikácii a aj na základe pozorovania ich správania k sebe. Maloletý aktuálne otca odmieta, nedôveruje mu, jeho postoj k otcovi bol v minulosti priateľskejší, rešpektoval jeho autoritu a prispôboval sa mu a tento vzťah sa postupne zmenil zažitými negatívnymi skúsenosťami a aj pod vplyvom reakcií okolia, teda matky. Otec si styk s dieťaťom vymáha dosť direktívne, bez toho, aby rešpektoval jeho aktuálne citové rozpoloženie.

22. Vzťahy medzi rodičmi sú vážne narušené a tieto okolnosti zrejme majú vplyv aj na správnu prípravu maloletého na stretávanie sa s otcom, ktorá je veľmi dôležitá a má prebehnúť zo strany matky najmä po psychickej stránke dieťaťa, keď je potrebné vyzdvihnúť dôležitosť druhého rodiča ako súčasť života maloletého a veku primeraným spôsobom maloletému vysvetliť aktuálnu situáciu usporiadania vzťahov. Otec je rovnocenným rodičom maloletého a v živote dieťaťa zohráva nezastupiteľnú úlohu. Pre zdravý psychický vývoj dieťaťa je nevyhnutná participácia oboch rodičov na jeho výchove a nemožno rolu druhého rodiča v živote maloletého podhodnocovať. Je potrebné si uvedomiť, že mal. V. nemôže byť rozhodcom konfliktov rodičov, nie je nijako zodpovedný za ich nedorozumenia, a preto je potrebné urobiť všetko preto, aby nimi netrpel.

23. Odvolací súd konštatuje, že nevyšli najavo skutočnosti, ktoré by odôvodňovali najprísnejší zásah do rodičovských práv otca v podobe zákazu styku, ako to navrhovala matka na ostatnom odvolacom pojednávaní. Súčasná ambivalencia a odmietanie na strane maloletého k otcovi súvisí s konfliktnými vzťahmi rodičov a dlhším odlúčením od otca. Obaja rodičia musia v záujme ich spoločného dieťaťa potlačiť svoje negatívne emócie a aspoň pred synom sa snažiť spolu vychádzať. Najmä matka, s ktorou maloletý trávi väčšinu času musí dať synovi príležitosť, aby si vybudoval vzťah s otcom a nesmie v ňom vytvárať dojem, že je správne, ak otca odmieta. Otec tiež musí pochopiť, že vybudovať si vzťah so synom je dlhodobá záležitosť a nedá sa bez ďalšieho vynucovať. Vyžaduje to toleranciu a trpezlivosť a rovnako ako matka, ani on pred synom nesmie prejavovať svoj negatívny vzťah k matke.

24. Primárne je potrebné zabezpečiť obnovenie citových väzieb maloletého k otcovi. Za účelom, aby došlo k revitalizácii vzťahu medzi otcom a dieťaťom, odvolací súd zvolil po dobu prvých troch mesiacov od právoplatnosti rozsudku formu asistovaného styku aj s ohľadom na skutočnosť, že v čase od vyhlásenia rozsudku súdu prvej inštancie nedochádzalo k realizácii styku otca s maloletým v rozsahu určenom neodkladným opatrením. Asistovaný styk maloletého s otcom má smerovať k tomu, aby sa ich vzťahy obnovili a nedochádzalo k stresom, či k záťaži, ktoré môžu na strane maloletého nastať. Odvolací súd pri forme asistovaného styku má za to, že je potrebné presne stanoviť dobu jeho trvania, ako aj to, že má prebiehať bez prítomnosti matky. Rozhodujúcou je okolnosť, že styk bude prebiehať za prítomnosti inej osoby, ktorá pomôže odborne otcovi obnoviť a udržať kontakt so synom a zároveň sa neutralizuje prípadné pôsobenie matky na jeho vzťah s maloletým. Prítomnosť matky na stretnutiach otca s maloletým považoval odvolací súd za nadbytočnú, skôr kontraproduktívnu vzhľadom na výrazné negatívne naladenie rodičov voči sebe, v dôsledku čoho by styk otca s maloletým zrejme neprebíhal bez rušivých faktorov, ktorým sa je potrebné vyhnúť, aby dieťa ďalej nebolo vystavené neprimeranému stresu. Takáto úprava styku po určenej obdobe má sledovať účel zabezpečenia obnovenia vzťahu medzi otcom a maloletým a táto potreba vychádza z aktuálneho stavu. Pre úrad práce, sociálnych vecí a rodiny ako zariadenia, v priestoroch ktorého sa má styk otca s maloletým realizovať, sa súd rozhodol

najmä preto, lebo tento štátny orgán sociálno-právnej ochrany detí má s prácou s maloletými deťmi a ich rodinami potrebnú prax a jej pracovníci disponujú odbornými schopnosťami na to, aby toto rozhodnutie súdu splnilo svoj účel. V pôsobnosti tohto orgánu je okrem iného aj zabezpečovanie jednotlivých opatrení v rámci výkonu štátnej správy v oblasti sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately (zákon č. 305/2005 Z.z. v znení neskorších predpisov).

25. Po uplynutí obdobia asistovaného styku má odvolací súd za to, že je potrebné, aby ďalšie stretávanie otca so synom prebiehalo bez prítomnosti inej osoby a že práve poskytnutá odborná pomoc pri asistovanom styku vytvorí podmienky pre realizáciu styku otca so synom bez inej osoby a bez prítomnosti matky. Postupne časovo nastavený styk má prihliadať na to, aby sa zrovnoprávnil otec a bola mu daná možnosť stráviť viac času so synom s tým, že v ďalšom období počas štvrtého až šiesteho mesiaca od právoplatnosti rozsudku bol stanovený styk otca s maloletým v každý nepárny víkend v mesiaci, a to v sobotu a v nedeľu, bez prespávania, zohľadňujúc aktuálny vek aj režim maloletého dieťaťa. Počas siedmeho až deviateho mesiaca od právoplatnosti rozsudku odvolací súd stanovil stretávanie sa otca s maloletým každý nepárny týždeň v mesiaci od piatka do nedele, a teda už s prespaním maloletého u otca a počnúc desiatym mesiacom od právoplatnosti rozsudku bude platiť stretávanie sa otca s maloletým v podmienkach určených preskúmaným rozhodnutím súdu prvej inštancie a od tohto obdobia bude platiť aj režim styku počas určených prázdnin a sviatkov v tom-ktorom kalendárnom roku.

26. Odvolací súd akcentuje tú skutočnosť, že rodičia významne potrebujú psychologicko-terapeutickú pomoc, aby sa spoločne s odborníkom pokúsili vyriešiť nespracované emočné konflikty, naučili sa rešpektu a vecnej spoločnej komunikácie, predovšetkým čo sa týka ich spoločného dieťaťa. Odvolací súd nedáva podnet súdu prvej inštancie na začatie konania o uloženie výchovného opatrenia v zmysle predpokladov § 37 a nasl. Zákona o rodine, keďže aktuálne už takéto konanie na Okresnom súde Vranov W. Topľou prebieha pod sp. zn. 6P/173/2018.

27. Z vyššie uvedených dôvodov pristúpil odvolací súd k zmene rozsudku súdu prvej inštancie v spojení s dopĺňacím uznesením postupom podľa § 388 CSP. O náhrade trov konania účastníkov a štátu bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1, 2 CSP v spojení s § 52, § 55 a § 57 CMP. Vo vzťahu k trovám konania štátu odvolací súd, rovnako ako súd prvej inštancie zohľadnil, že znalec bol predvolaný k úkonom súvisiacim s úpravou práv a povinností k maloletému dieťaťu, preto náklady s tým spojené znáša štát.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).